

M. (Martin) Beijneveld
Advocaat

T +31(0)10 417 74 40

E mbeijneveld@avdw.nl

Aan de Minister van
Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Vooruit per e-mail: brigit.gijsbers@minienm.nl

Rotterdam, 24 maart 2021

Inzake : St. Welzijn Zeevarenden Rotterdam: advies Maritiem
Arbeidsverdrag welzijnsvoorzieningen haven Rotterdam
Onze ref. : [AWR_2200147]/mbd/as
Uw ref. : IENW/BSK-2021/65930 (422627)

Vestiging Middelburg

Post- en bezoekadres:
Kousteensedijk 3
4331 JE Middelburg
T + 31(0)118 65 60 60
F + 31(0)118 63 61 78

Vestiging Rotterdam

Postadres:
Postbus 30023
3001 DA Rotterdam

Bezoekadres (geen post):
Beurs-World Trade Center
Beursplein 37
3011 AA Rotterdam
T + 31(0)10 417 74 44
F + 31(0)10 417 74 49

Vestiging Terneuzen

Post- en bezoekadres:
Herengracht 9
4531 GM Terneuzen
T +31 (0)115 72 89 99

E info@avdw.nl
I www.avdw.nl

Excellentie,

Namens de Stichting Welzijn Zeevarenden Rotterdam (hierna: de stichting) stuurden wij u op 5 maart jl. een brief met het verzoek om met uw ministerie in gesprek te gaan over het welzijn van zeevarenden.

In deze brief hebben wij aangegeven dat de welzijnsvoorzieningen voor zeevarenden in Nederland onder grote druk staan en dat de stichting meent dat de Staat in strijd met het Maritiem arbeidsverdrag 2006 (hierna: MAV 2006) niet voldoende doet om het tij te keren.

In een e-mail van 8 maart jl. heeft uw directeur Maritieme Zaken, mevrouw Gijsbers, namens uw ministerie inhoudelijk op onze brief gereageerd. Naar aanleiding van die reactie sturen wij u deze brief, waarin wij ons standpunt nader zullen toelichten en tevens zullen reageren op de reactie van mevrouw Gijsbers.

Het standpunt van de stichting

De (rechtsvoorganger van de) stichting is sinds 1981 actief in de Rotterdamse haven op het gebied van het welzijn van zeevarenden. Aanvankelijk ressorteerden onder de stichting verschillende zeemanshuizen. Door de jaren heen heeft de stichting deze echter moeten afstoten. De reden daarvoor is onder meer gelegen in het feit dat de stichting voor het in stand houden van deze voorzieningen met name was aangewezen op de inzet van vrijwilligers en deze steeds moeilijker zijn te vinden. Andere belanghebbende partijen, waaronder de Staat, hebben de handen grotendeels van de welzijnsvoorzieningen voor zeevarenden afgetrokken.

Waar tot 2005 de 'Regeling ten behoeve van Stichting Zeemanswelzijn Nederland' van kracht was, die voorzag in een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende stakeholders (werknemers, werkgevers en de Staat) voor welzijnsvoorzieningen en de financiering daarvan, is er met de implementatie van het MAV 2006 geen vergelijkbare regeling ingesteld. Daarmee is de vreemde situatie ontstaan dat, na implementatie van een verdrag dat onder meer het zeemanswelzijn moet bevorderen, het beschermingsniveau van het zeemanswelzijn in Nederland minder is geworden.

Op 16 maart 2007 verscheen het Advies Wetgevingsimplicaties implementatie Maritiem Arbeidsverdrag 2006. Over welzijnsvoorzieningen is het advies kort: met het opnieuw vaststellen van de 'Regeling ten behoeve van Stichting Zeemanswelzijn Nederland' wordt Norm A4.4 van het MAV 2006 (zie hierna) nageleefd.

Bij de implementatie van het MAV 2006 werd de noodzaak voor het opnieuw vaststellen van voornoemde regeling kennelijk niet gezien. Norm A4.4 werd volgens de wetgever met de aanwezigheid van zeemanshuizen in de grote Nederlandse havens nageleefd. De stichting citeert in dit verband de Memorie van Toelichting¹:

"In de (grote) Nederlandse havensteden (Rotterdam, Amsterdam, Vlissingen, Delfzijl, Terneuzen) zijn reeds vele decennia zeemanshuizen aanwezig. De daarin aanwezige voorzieningen kunnen als adequaat worden aangemerkt en deze behoeven derhalve geen verdere formele invulling en uitwerking. Tot op heden voldoet de in de praktijk in Nederlandse havens aanwezige welzijnsvoorziening voor zeelieden aan deze bepalingen."

Wij menen dat de Staat op grond van het MAV 2006 tot meer gehouden is. Tegen de hiervoor geschetste achtergrond, waaronder de sluiting van vele zeemanshuizen sinds de implementatie van het Verdrag, kan in ieder geval niet meer gesteld worden dat Norm A4.4 wordt nageleefd met de enkele aanwezigheid van zeemanshuizen en de daarin

---

¹ Kamerstukken II, 2010/11, 32 535 (R1923), nr. 3, p. 18.

aanwezige voorzieningen in de grote Nederlandse havensteden.

De reactie van de stichting

In reactie op onze brief werd aangegeven dat uw ministerie:

1. in gesprek is met de Stichting Nederlandse Zeevarendencentrale (NZC) en onze stichting verzoekt om afstemming met deze stichting te zoeken;
2. een quick scan uitvoert naar de welzijnsbehoefte van zeevarenden;
3. kijkt naar het huidige aanbod aan voorzieningen en de mate waarin dit invulling geeft aan de behoefte, inclusief de rol, het functioneren en de financiering van de zeemanshuizen;
4. onze conclusies ten aanzien van het MAV 2006 niet deelt.

Namens de stichting reageren wij hierna op deze vier punten.

Ad 1. Gesprek

Het is goed te horen dat u in gesprek bent met de relevante stakeholders. De stichting begrijpt dat u uw contacten met stakeholders graag kanaliseert en dat u de NZC als eerste aanspreekpunt van de zeevarenden ziet. De stichting heeft (naar aanleiding van uw reactie, maar ook daarvoor) contact gehad met de NZC en is ervan overtuigd dat de NZC de belangen van zeevarenden goed bij u onder het voetlicht kan brengen.

Desalniettemin hecht de stichting eraan middels deze brief zijn standpunt bij uw minister onder de aandacht te brengen.

Ad 2. Welzijnsbehoefte

Ook het feit dat er een quick scan wordt uitgevoerd naar de welzijnsbehoefte van zeevarenden juicht de stichting toe. Het betekent namelijk dat het welzijn van zeevarenden uw aandacht heeft. De stichting vraagt zich wel af waar een dergelijk onderzoek toe moet leiden. De stichting meent namelijk dat de welzijnsbehoefte een vaststaand gegeven is en dat het daarmee het vertrekpunt van uw onderzoek zou moeten zijn.

De stichting wijst in dit verband op de volgende recente publicaties:

- The ITF Seafarers' Trust Port-based Welfare Services 2016 Survey;
- J.C.H. Koning (2018) 'Zeemanswelzijnswerk. De behoeften van zeevarenden en noodzaak van welzijnswerk' (masterscriptie EUR);
- Zhang et al. (2020) 'Restructuring Seafarers' Welfare under the Maritime Labour Convention: An Empirical Case Study of Greece' In: Maritime Business Review.

Uit deze onderzoeksrapporten blijkt onder meer dat zeevarenden met name behoefte hebben aan:

1. internettoegang (bij gebrek daaraan aan boord);
2. transport naar het stadscentrum;
3. transport naar zeemanshuizen.

Andere behoeften die uit het onderzoek blijken zijn het kunnen voeren van internationale telefoongesprekken, toegang tot medische zorg in de haven, mogelijkheden om geld te wisselen, georganiseerd bezienswaardigheden bekijken, transport naar een gebedshuis, accommodaties, sportfaciliteiten en mogelijkheden om boeken en films uit te wisselen.

Ad 3. Welzijnsaanbod

Over het welzijnsaanbod in Nederland schrijft mevrouw Gijsbers in haar e-mail van 8 maart 2021:

“In Nederland worden sinds 2005 diverse welzijnsvoorzieningen aangeboden, georganiseerd door sociale partners, vrijwilligersorganisaties en lokale overheden. Deze worden gefinancierd uit inkomsten die de voorzieningen zelf genereren, bijdragen van reders, havenbedrijven en andere instellingen, en giften van particulieren.”

Uit deze omschrijving blijkt dat er weinig zicht bestaat op het aanbod: er worden sinds 2005 diverse welzijnsvoorzieningen aangeboden. Welke dat zijn, blijft in het midden.

De stichting wijst er in dat verband op:

- dat er al 150 jaar welzijnsvoorzieningen voor zeevarenden worden aangeboden;
- dat zoals hiervoor uiteengezet het voorzieningenniveau sinds 2005 – onder meer doordat de Staat zich er minder mee bemoeit heeft – is afgenomen; en,
- dat de behoefte aan welzijnsvoorzieningen, zoals hiervoor geschetst, er wel onverminderd is.

De stichting herhaalt zijn conclusie dat deze situatie ongewenst is en strijd oplevert met het MAV 2006.

Ad 4. MAV 2006

In uw reactie op onze onderzoeksbevindingen benadrukt u met name dat het MAV geen financiële verplichtingen voor de Staat in het leven roept. U schetst het in het MAV gemaakte onderscheid tussen voorschriften, normen en leidraden en het verschil in “hardheid” daarvan.

Onderkend wordt dat Voorschrift 4.4 aan de lidstaten de verplichting oplegt ervoor zorg te dragen dat de aanwezige welzijnsvoorzieningen gemakkelijk toegankelijk zijn en de verplichting zich er toe in te spannen de ontwikkeling van welzijnsvoorzieningen te bevorderen. De vaststelling dat het aanbod sinds de implementatie van het MAV 2006 verschaald is, waarmee de toegankelijkheid onder grote druk staat, maakt dat geconcludeerd moet worden dat de Staat niet aan zijn verplichtingen in deze voldoet.

Norm A4.4 is als volgt geformuleerd:

- 1. Elk Lid vereist, wanneer op zijn grondgebied welzijnsvoorzieningen bestaan, dat deze beschikbaar zijn voor gebruik door alle zeevarenden, ongeacht nationaliteit, ras, huidskleur, geslacht, godsdienst, politieke overtuiging of sociale achtergrond en ongeacht de vlaggenstaat van het schip waarop zij zijn tewerkgesteld, zijn aangesteld of werkzaam zijn.*
- 2. Elk Lid moet de ontwikkeling van welzijnsvoorzieningen in daartoe geschikte havens van het land bevorderen en, na overleg met de betrokken organisaties van reders en zeevarenden, vaststellen welke havens als geschikt moeten worden aangemerkt.*
- 3. Elk Lid moet de instelling van welzijnsraden bevorderen die de welzijnsvoorzieningen en -diensten regelmatig doorlichten om te waarborgen dat deze geschikt blijven gelet op de veranderingen in de behoeften van zeevarenden voortvloeiend uit technische, bedrijfsmatige en andere ontwikkelingen in de scheepvaartsector. (onderstrepingen door de stichting)*

De stichting constateert dat van het bevorderen van de ontwikkeling van welzijnsvoorzieningen, noch van het bevorderen van de instelling van welzijnsraden sprake is. Zoals geïllustreerd neemt de aanwezigheid van welzijnsvoorzieningen in de havens af en is met het intrekken van de 'Regeling ten behoeve van Stichting Zeemanswelzijn Nederland' de figuur van de welzijnsraad in Nederland uitgestorven.

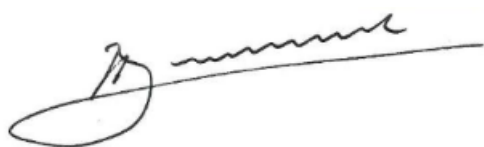
Juist is dat er op de Staat geen verplichting rust om welzijnsvoorzieningen direct te financieren. Dat wil niet zeggen dat welzijnsvoorzieningen zonder structurele inbreng van de Staat kunnen blijven voortbestaan. Zoals terecht opgemerkt door mevrouw Gijsbers wordt in Leidraad B4.4.4 mede aanbevolen om indien belastingen, heffingen en speciale leges worden opgelegd, deze uitsluitend te gebruiken voor het doel waarvoor zij worden geheven. De stichting heeft in zijn brief van 5 maart jl. al gewezen op een zogenoemde 'best practice' in dit verband.

In Nieuw-Zeeland werden recent specifieke havengelden ingesteld om een voldoende voorzieningenniveau in de havens te garanderen. Dat gebeurde zoals aangegeven onder dreiging van een formele klacht bij de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) wegens handelen in strijd met het MAV 2006.

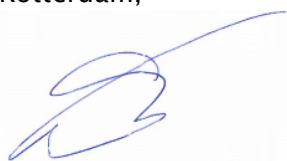
De stichting herhaalt erop te hopen dat dergelijke formele stappen in Nederland niet nodig blijken. Een oplossing voor het hiervoor geschetste probleem indachtig het poldermodel ligt natuurlijk voor de hand. Bij gebrek aan een stoel aan uw tafel hoopt de stichting dat u kennis neemt van deze brief en dat u deze in uw afwegingen zult betrekken.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw spoedige reactie.

Hoogachtend,
namens de Stichting Welzijn Zeevarenden Rotterdam,

M. Beijneveld

A. Schreijenberg